

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-21140772

Konu : Soru Önergeleri (7/37847)

7/37847
GK 71

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.12.2025 tarihli ve 1764302 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik ÇİRKİN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/37847 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/37847 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 510D896D-B05E-4BA0-AC22-5D87C377900A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Hatay Milletvekili Sayın **Adnan Şefik ÇİRKİN**'e Ait 7/37847 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlüklerden etkin bir şekilde yararlanması amacıyla ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur.

Ulusal politikaların engellilik kapsayıcı ve hak temelli bir anlayışla oluşturulması amacıyla; Engelsiz Vizyon Belgesi ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı üst politika metinleri, tüm alanlarda güçlü koordinasyon, çok taraflı iş birliği ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları, STK, özel sektör ve üniversite katılımı ile engelliliği anaakımlaştıran ve engelli bireylerin engellilikten kaynaklı ihtiyaçlarını göz önünde bulunduracak şekilde hazırlanmıştır.

Engelli haklarının korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesine ilişkin konularda mevzuat çalışmaları yapmak, hak ihlalleri durumlarında alınabilecek önlemlere ilişkin tavsiyelerde bulunmak, konuya ilişkin strateji belgesi ve eylem planları hazırlamak ve hazırlananlara ilişkin görüş bildirmek, engelli hakları konusunda kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla 2021/23 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda ilk kez “Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu” (Kurul) oluşturulmuştur. Kurul’un yılda iki kez düzenlenen toplantıları Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile engellilik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan, süreli sağlık kurulu raporu bulunan engelli bireylerin rapor süresi dolduğunda bireyin sağlık durumu tekrar değerlendirilir. Eğer engellilik oranında değişiklik olursa, rapor yenilenir veya süresiz hale getirilebilir. Süreli raporun temel amacı bireyin sağlık durumundaki değişikliklerin periyodik olarak kontrol edilmesini sağlamaktır.

Evde bakım yardımı kapsamında bakım veren bireylerin sigorta alınmasına ilişkin konu gelecek çalışmalar için gündeme alınmış olup ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılacak istişareler doğrultusunda mevzuat, bütçe ve uygulama süreçleri çerçevesinde değerlendirilmesi planlanmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde bakım hizmetlerinde görev yapan personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun istihdam şekilleri başlıklı 4 üncü maddesinde yer alan A, B ve D fıkrası kapsamında istihdam edilmekte olup personelin özlük haklarına ilişkin ilgili mevzuatlar kapsamında işlem yapılmaktadır.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü” başlıklı 53 üncü maddesinde; “*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3’ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkat alınır.*” hükmü yer almaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 30 uncu maddesine göre “*Kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi veya 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu kapsamına giren ve askerlik hizmetini yaparken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinde sayılan terör olaylarının sebep ve tesiri sonucu malul sayılmayacak şekilde yaralananları meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde*

çalıştırmakla yükümlüdürler.” hükmü yer almakta olup hüküm çerçevesinde personel istihdamı sağlanmaktadır.

Bakanlığımızda 657 sayılı DMK’ nın 53 üncü maddesi kapsamında 4A(Memur) statüsünde 22.553 personel çalışmakta olup, dolu kadro sayımızın (22.553) %3’üne göre 677 engelli personel çalıştırılması gerekmektedir. Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlarda toplam %7 oranında 1.586 engelli personel çalışmakta olup; engelli personel oranımız %3’ün üzerindedir.

4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi kapsamında 4D (İşçi) statüsünde istihdam edilen engelli işçi personel sayısı 972’dir.

Öte yandan, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

Ayrıca 2022 sayılı Kanun kapsamındaki engelli ve yaşlı aylık tutarları ile ilgili olarak; aylık tutarları Anayasanın 65 inci maddesi çerçevesinde mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde belirlenmektedir. 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yaşlı ve engelli aylıklarının aylık tutarları, Kanunda belirtilen gösterge rakamı ile memur maaş katsayısının çarpımından bulunacak tutara 5454 sayılı Kanuna göre % 5 ya da % 4 ek ödeme eklenerek belirlenmektedir.

Bununla birlikte 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Öte yandan yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları da yürütülmektedir.